

სურათებიანი საბავშვო წიგნების გამოყენების გავლენა დაწყებითი
საფეხურის მოსწავლეთა თანამშრომლობითი უნარებისა და
პროსოციალური ქცევის განვითარებაზე

ცირა მამუკაშვილი

„სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე დაწყებითი
საფეხურის მასწავლებლის განათლების (I-VI კლასები) მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად“

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის განათლების (I-VI კლასები)
ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ეკა ტყავაშვილი, განათლების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2026

განაცხადი

”როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად”.

ცირა მამუკაშვილი
24 ივნისი

აბსტრაქტი

წინამდებარე სადისერტაციო ნაშრომი იკვლევს სურათებიანი საბავშვო წიგნების გამოყენების გავლენას დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეთა თანამშრომლობითი უნარებისა და პროსოციალური ქცევის განვითარებაზე. კვლევა ეფუძნება დიზაინზე დაფუძნებული კვლევის (Design-Based Research) მეთოდოლოგიას და შერეულ კვლევით დიზაინს, რაც საშუალებას იძლევა რეალურ საგანმანათლებლო გარემოში განხორციელდეს ინტერვენციის დაგეგმვა, დანერგვა, შეფასება და გაუმჯობესება.

კვლევა განხორციელდა თანამედროვე განათლების აკადემიაში, მეორე კლასში, სადაც მონაწილეობდა 21 მოსწავლე და ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი. მონაცემთა შეგროვება განხორციელდა დაკვირვების სქემის, პრე- და პოსტ-ტესტების, ასევე სტრუქტურირებული ინტერვიუს საშუალებით.

კვლევის მიზანს წარმოადგენდა იმის დადგენა, თუ როგორ უწყობს ხელს სურათებიანი წიგნების ირგვლივ ორგანიზებული დიალოგი და დისკუსია მოსწავლეთა თანამშრომლობითი უნარებისა და პროსოციალური ქცევის განვითარებას. შედეგებმა აჩვენა, რომ ინტერვენციის შემდეგ მნიშვნელოვნად გაიზარდა მოსწავლეთა აქტიური მოსმენის, თანამშრომლობის, ემპათიის, ურთიერთპატივისცემისა და პასუხისმგებლობის უნარები. ასევე გაიზარდა ჯგუფურ აქტივობებში ჩართულობა და ურთიერთდახმარების სიხშირე.

კვლევამ ცხადყო, რომ სურათებიანი საბავშვო წიგნები ეფექტური საგანმანათლებლო რესურსია სოციალური და ემოციური უნარების განვითარებისათვის, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მათი გამოყენება ხდება დიალოგზე და თანამშრომლობაზე დაფუძნებული სწავლების პროცესში. დიზაინზე დაფუძნებული კვლევის მიდგომამ უზრუნველყო ინტერვენციის ეტაპობრივი გაუმჯობესება და მიღებული შედეგების სიღრმისეული ანალიზი. კვლევის შედეგები ადასტურებს, რომ სურათებიანი წიგნების ინტეგრირება სასწავლო პროცესში მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს პოზიტიური საკლასო გარემოს ჩამოყალიბებას და მოსწავლეთა სოციალური განვითარების მხარდაჭერას.

საკვანძო სიტყვები: სურათებიანი საბავშვო წიგნები; თანამშრომლობითი უნარები; პროსოციალური ქცევა; დიზაინზე დაფუძნებული კვლევა; დაწყებითი განათლება.

Abstract

This dissertation examines the impact of using picture books on the development of primary school students' collaborative skills and prosocial behaviour. The study is based on the Design-Based Research (DBR) methodology and a mixed-methods research design, which enables the planning, implementation, evaluation, and refinement of an educational intervention in a real classroom setting.

The research was conducted at the Modern Education Academy in a second-grade classroom, involving 21 students and a Georgian language and literature teacher. Data were collected through observation schemes, pre- and post-tests, and a structured interview.

The aim of the study was to explore how dialogue and discussion around picture books contribute to the development of students' collaborative skills and prosocial behaviour. The findings revealed a significant improvement in students' active listening, cooperation, empathy, mutual respect, and sense of responsibility. In addition, increased participation in group activities and higher levels of peer support were observed after the intervention.

The study demonstrates that picture books are an effective educational resource for fostering social and emotional skills, particularly when integrated into dialogic and collaborative learning activities. The DBR approach allowed for iterative refinement of the intervention and a deeper analysis of the learning process.

The results confirm that integrating picture books into the learning process significantly contributes to creating a positive classroom environment and supporting students' social development.

Keywords: picture books; collaborative skills; prosocial behaviour; design-based research; primary education.

მადლობა

მსურს გულწრფელი მადლობა გადავუხადო ყველა იმ ადამიანს და სასწავლო დაწესებულებას, რომელთა მხარდაჭერა, თანამშრომლობა და პროფესიული დახმარება მნიშვნელოვანი იყო ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის მომზადებისა და განხორციელების პროცესში.

განსაკურებულ მადლიერება მინდა გამოვხატო ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელისადმი, ეკა ტყავაშვილის მიმართ. მისი მუდმივი ხარდაჭერა, როფესიონალიზმი, ღირებული რეკომენდაციები და კონსტრუქციული უკუკავშირი მნიშვნელოვანი საფუძველი გახდა კვლევის ხარისხიანად დაგეგმვისა და განხორციელებისთვის. მისი ხელმძღვანელობა და აკადემიური გამოცდილება მთელი კვლევის პროცესის განმავლობაში უდიდეს დახმარებას მიწევდა.

აქვე, მადლობას ვუხდით რათქმა უნდა, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს, იმ ცოდნის, შესაძლებლობებისა და აკადემიური გარემოსთვის, რომელმაც ხელი შეუწყო ჩემს პიროვნულ და პროფესიონალურ განვითარებას. უნივერსიტეტში მიღებულმა განათლებამ და გამოცდილებამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა ჩემი როგორც მომავალი პედაგოგისა და მკვლევარის ჩამოყალიბებაში.

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდით სკოლა „განათლების თანამედროვე აკადემიას“, რომელმაც მომცა შესაძლებლობა პრაქტიკული საქმიანობა და კვლევა განმეხორციელებინა რეალურ სასწავლო გარემოში. მადლობას ვუხდით სკოლის დირექტორს, დავით მაღაზონიას, სასწავლო პროცესის ხარისხის მართვის სამსახურის უფროსს, მარიკა კირვალიძეს, მხარდაჭერისა და ნდობისთვის, რომელიც კვლევის განხორციელების პროცესში გამოგვიცხადეს. ასევე ლიტერატურის პედაგოგს, ნინელი მეფარიძეს, ყურადღებისა და დახმარებისთვის. ასევე, მადლობას ვუხდით ყველა იმ მოსწავლეს და მათ მშობლებს, რომელთაც მონაწილეობა მიიღო კვლევაში. მათი ჩართულობა და გულწრფელი დამოკიდებულება ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორი იყო ამ ნაშრომის განხორციელებისთვის.